

Yttrande över delbetänkandet Finansiering av public service (SOU 2017:79)

Dnr 04187-2017

Förslag till beslut

1. Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslaget.

Yttrande till beslutsförslaget

Mediers granskande roll i samhället är verktyg för den enskildes möjligheter att reflektera och skapa åsikter och kunnande. Fria och oberoende medier som inte styrs av finansiella eller politiska intressen är därför ett fundament för en fungerande demokrati. I ett medieklimate med ”fake news” och agenda- och algoritmstyrda nyhetsflöden ökar betydelsen av public service som granskare och nyhetsförmedlare. Där ges även utrymme till bildande och kulturella program som inte får plats i ett mer kommersiellt medieklimate.

Public service bör därför betraktas som en kollektiv nytta och således finansieras av hela svenska folket. Den förändrade mediekonsumtionen med webb-tv och play-tjänster gör att innehav av tv-apparat inte längre ger en rättvis bild av vem som bör betala avgift. Region Norrbotten välkomnar därför skattefinansierad public service.

Region Norrbotten är dock bekymrade över att Radiotjänst i Kiruna AB upphör och de troliga konsekvenser det får för Kiruna kommun. I Kiruna är basindustrin och den offentliga sektorn dominerande. Radiotjänst i Kiruna AB bidrar med sin verksamhet till att skapa en diversifierad och jämställd arbetsmarknad.

Sammanfattning

En individuell public service-avgift föreslås införas från 1 januari 2019, vilken ersätter den nuvarande radio- och tv-avgiften. Avgiften som regleras i en ny lag om finansiering av public service tas in inom ramen för skattesystemet och specificeras på inkomstdeklarationen på samma sätt som begravningsavgiften. Modellen skapar en stabil och långsiktig finansiering. I förslaget finns även en rad skrivningar som stärker oberoendet och skapar legitimitet.

Region Norrbotten ställer sig positiv till skattefinansierad public service, men känner oro för de konsekvenser som förslaget får för länets, och framförallt Kirunas diversifierade arbetsmarknad, då Radiotjänst i Kiruna AB med drygt 200 anställda avvecklas 2019-12-31.

Ärendet

Bakgrund

Parlamentariska public service-kommittén redovisar i sitt delbetänkande förslag till en skattefinansierad uppbördsmodell för public service med syfte att skapa långsiktigt stabil, legitim verksamhet som värnar verksamhetens oberoende från politiska och kommersiella intressen. I syfte att ytterligare stärka oberoendet föreslår kommittén också vissa ändringar när det gäller medelstilldelningen till programföretagen, sändningstillståndens giltighetstid och sammansättningen av styrelsen i ägarstiftelsen.

Förslaget

En individuell public service-avgift föreslås införas från 1 januari 2019, vilken ersätter den nuvarande radio- och tv-avgiften. Avgiften regleras i en ny lag om finansiering av public service. Public service-avgiften ska betalas av alla som är obegränsat skattskyldiga, har en beskattningsbar förvärvsinkomst och som fyllt 18 år vid beskattningsårets ingång. Avgiften ska betalas med 1 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten, upp till en inkomst som motsvarar 2,127 gånger inkomstbasbeloppet för beskattningsåret.

Public service-avgiften ska enbart finansiera public service-verksamheterna (SVT, SR och UR) och verksamhet som är direkt anknuten till den, vilket regleras i ny avgiftslag. Det ska av den nya avgiftslagen framgå att riksdagen beslutar om årlig tilldelning av avgiftsmedel till programföretagen och avser hela sändningstillståndsperioden, vilken förlängs att gälla för åtta år.

Förslaget fastslår också att den som är verksam som riksdagsledamot får, i likhet med bl.a. ledamöter i regeringen och anställda i Regeringskansliet, inte vara styrelseledamot i Förvaltningsstiftelsen för SR, SVT och UR.

Kostnader för uppbörden av avgiften och förvaltningen av avgiftsmedlen ska finansieras via anslag på utgiftssidan i statens budget. Även den verksamhet inom Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) som finansieras genom nuvarande radio- och tv-avgift ska i fortsättningen finansieras genom anslag.

Skatteverket ska sköta uppbörden och medlen placeras på ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public servicekontot). Kammarkollegiet ska förvalta kontot och betala ut medlen till programföretagen i enlighet med riksdagens beslut. Kammarkollegiet ansvarar också för redovisning och prognoser för kontot.

I och med detta sägs statens avtal med Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) upp och upphör att gälla gradvis under 2019. Detta innebär att bolaget avvecklas helt den 31 december 2019. Under tiden fram till dess bör RIKAB fortsatt bedriva delar av den nuvarande verksamheten och informera allmänheten om det nya finansieringssystemet. Avvecklingen av RIKAB kommer att leda till att cirka 120 arbetstillfällen motsvarande heltid, samt ytterligare 120 arbetstillfällen på deltid försvinner i Kiruna kommun. Förutom

dessa finns cirka 60 deltidanställda avgiftskontrollanter, på olika orter i Sverige, vars anställningar kommer att upphöra.

När RIKAB avvecklats ska Kammarkollegiet ta över de uppgifter som enligt den nuvarande avgiftslagen faller på bolaget. Kommittén återkommer i slutbetänkandet 2018-06-29 till frågor om hur en ändamålsenlig reglering för public service kan utformas på kort och lång sikt.

Bilagor:

Yttrande över Finansiering av public service – för ökad stabilitet, legitimitet och stärkt oberoende. SOU 2017:79

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör
Kulturdepartementet